

Reflectie op studiebezoek Pécs

21-23 september 2022

ERASMUS+ PROJECT CONCEPT OF LEARNING CITIES

2020-1-NL01-KA104 –064282

Dit project is gefinancierd met subsidie van de Europese Commissie. De Europese Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de inhoud van dit document

Reflectie op studiebezoek Pécs

Dit driedaagse studiebezoek levert ons weer een totaal ander perspectief op dan de indruk die we van de aanpak in Viladecans, ons eerste studiebezoek, hadden gekregen. Waar in Viladecans de nadruk ligt op een actieve sturende rol van de gemeente, staan in Pécs juist burgerinitiatieven centraal, veelal geïnitieerd en gestimuleerd door de Universiteit van Pécs en haar Faculteit Volwassenenonderwijs en HRD.

Pécs ligt in het zuidwesten van Hongarije en is van oudsher een stad van etnische diversiteit en een schoolvoorbeeld van culturele en sociale cohesie. Pécs is al sinds 1998 een WHO Healthy City. In 2010 werd het uitgeroepen tot een van de Europese culturele hoofdsteden en sloot het zich aan bij het Creative Cities Network om creatieve industrieclusters te bevorderen. Pécs learning city is voortgekomen uit het Pécs Learning City Region Forum dat in 2013 werd opgericht om een direct instrument te ontwikkelen op bepaalde gebieden van pedagogisch/andragogisch werk, gericht op het opleiden van trainers, opvoeders en facilitators van leren. Het project was opgenomen in het project van de Universiteit van Pécs dat gefinancierd wordt door het operationele TÁMOP programma voor sociale vernieuwing van de Hongaarse regering. In 2014 werd gestart met 3 samenwerkingsplatforms:

1. Het niet-formeel leren platform, bestaande uit 8 organisaties, probeert culturele organisatoren, managers en educatief werkers te helpen om meer succes te hebben met hun educatieve programma's voor volwassenen en ook voor schoolleerkrachten die culturele programma's voor kinderen ontwikkelen.
2. Het School en Milieu platform, waarin 9 organisaties samenwerken, ondersteunt de dialoog tussen professionals die specifieke milieugerichte programma's ontwikkelen voor lokale jongeren en hun ouders om natuurvriendelijk te worden en bewust hun milieu te beschermen.
3. Het platform voor integratie en gehandicapten helpt leerkrachten om samen te werken en een dialoog aan te gaan om de problemen te begrijpen die zich voordoen bij het werken met jonge kinderen met leerproblemen, bijvoorbeeld autisten.

In 2016 sloot Pécs zich aan bij het UNESCO Global Network of Learning Cities en in 2017 werd de stad onderscheiden met de Global Learning Cities Award.

Pécs kiest nadrukkelijk voor een aanpak van onderop. In het learning city concept van Pécs staat de civil society, dus burgerinitiatieven centraal. Het gaat veelal om vrijwilligerswerk, de betrokken organisaties zijn zich er niet altijd van bewust dat zij een rol binnen het concept een learning city spelen. Er zijn twee jaarlijkse publieke herkenningpunten: een (internationale) conferentie over learning cities en het learning festival, waar tal van organisaties acte de presence geven. De universiteit, department adult education, is inhoudelijk de aanjager. De organisatie is in handen van het Huis van de Communities. De gemeente lijkt vooral zijdelings betrokken en laat zich leiden door de inbreng van de universiteit.

De eerste dag van ons bezoek bezochten we verschillende organisaties:

- Civil Közösség Ház / House of Civic Communities (our host) www.ckh.hu, een community center waar cursussen gegeven worden, maar ook concerten, tentoonstellingen en andere culturele activiteiten plaatsvinden. Een plek ook waar verschillende organisaties onderdak vinden.
- People First Association <https://peoplefirst.hu/en/>, burgerorganisatie die maatschappelijke aandacht vraagt voor de positie van mensen met een beperking

- Pécs Community Foundation <https://Pécsikozossegialapitvany.hu/history-of-the-foundation/?lang=en>, lokale organisatie die belangrijk is voor fondswerving
- Retextil <https://retextil.hu/en>, organisatie waar mensen met een arbeidshandicap of een grote afstand van de arbeidsmarkt gebruikte kleding uit elkaar halen om er weer verrassende nieuw gebruiksproducten van te maken, bijvoorbeeld festivalversiering
- Élménytár Tanoda <http://elmenyartanoda.hu>, buitenschoolse opvang voor gedeprivatiseerde kinderen met leerproblemen

Het was duidelijk dat deze organisaties zich vooral op volwassenen in achterstandsituaties richten. Ook brachten we nog een kort bezoek aan het aan het Zsolnay Cultuurpark, <https://zsolnaynegyed.hu> gevestigd in de oude Zsolnay tegel- en porseleinfabriek aan de rand van het centrum van de stad. Het is de plek waar mooie architectuur, interessante tentoonstellingen, speelgelegenheden voor de kinderen en aangename terrasjes met goede koffie en lekker eten en drinken samengaan. Bij de renovatie zijn er ook 21e-eeuwse gebouwen verrezen waarin moderne activiteiten zijn gevestigd, zoals een galerie voor moderne kunst, een klein wetenschapsmuseum met veel doe-dingen voor jongeren, een supermodern planetarium en diverse afdelingen van de faculteit der kunsten van de Universiteit van Pécs. Tenslotte brachten we nog een ongepland bezoek aan de bibliotheek, waarin recentelijk verschillende regionale collecties alsook de universiteitsbibliotheek in zijn opgegaan. Daarmee is de bibliotheek ook duidelijk een educatief centrum aan het worden.

Verder werden we ontvangen op het stadhuis door locoburgemeester Gábor Zag en Balázs Németh, senior-adviseur Global Learning City Pécs. Het was duidelijk dat de gemeente het initiatief graag aan de universiteit overlaat, Balázs beantwoorde bijna al onze vragen, ook als we die rechtstreeks aan de locoburgemeester stelden. Daar moet bij gezegd worden dat de gemeente ook weinig eigen middelen heeft om iets te doen. Activiteiten op het gebied van onderwijs en educatie hebben altijd de instemming van de nationale overheid nodig, wil er geld voor beschikbaar komen. Het is duidelijk dat huidige regering van Orban daar geen prioriteit aan geeft.

De tweede dag namen we deel aan de 6e Pécs Learning City Conferentie, een hybride bijeenkomst met voornamelijk online bijdragen van Yukiko Savano van de University of the Sacred Heart in Tokyo, Eric Agbessi van de Clermont Auvergne University in Frankrijk, Zsuzsa Koltai werkzaam op de University of Pécs, Klaudius Silhar werkzaam bij de AIVD in Bratislava en Lindsey El Amoud van het University College in het Ierse Cork. Ook zelf mocht ik een presentatie geven over de Nederlandse situatie. Na e middag was er een discussie in een workshop met Indonesische studenten die stage liepen in Pécs en enkele online deelnemers.

De derde dag woonde het Learning City Festival plaats op verschillende pleinen, waar tal van onderwijsinstellingen en andere organisaties zich presenteerden. Het Festival is handig verknoopt met twee andere jaarlijkse evenementen, namelijk tal van muziekoptredens op het hoofplein voor de voormalige moskee en de marktpresentatie van tal van lokale en regionale producten. Ook hadden we nog een gesprek met twee vertegenwoordigers van de Hongaarse vereniging van volksuniversiteiten.

Wat ontbrak aan het einde was een nabespreking met enkele organisatoren van de Learning City. Desalniettemin was ons totale bezoek weer zeer geslaagd. We hebben gezien hoe het concept van een learning city ook heel goed inhoud kan krijgen vanuit verschillende burgerinitiatieven en door het organiseren van onderlinge samenwerking en netwerken

Lees verder hieronder de impressies van de deelnemers aan dit studiebezoek en oordeel zelf of deze studiereis wat opgeleverd heeft.

Jumbo Klercq, projectcoördinator

ERVARINGEN VAN DEELNEMERS

1. Wat is je het meeste bijgebleven van je bezoek aan Pécs?

Daniël Kolpa, projectleider learning cities Zwolle en teamleider.docent onderwijsroute 10-14: De wijze waarop in de stad vele dingen aan elkaar verbonden zijn. In Zwolle, heb ik tijdens het studiebezoek geconstateerd, gebeurt net zo veel. Het verschil zit hem echter in de verbondenheid. Daarnaast vond ik de rol van de gemeente opvallend. Deze is vergelijkbaar met die in Zwolle, waar ze zelf geen directe actief betrokken partij willen zijn. Het opent perspectieven om de learning cities te bekijken vanuit een bottom-up principe.

Willem-Hans Elbrecht, docent onderwijsroute 10-14, Zwolle: Diversiteit van het programma het diverse gezelschap wat aangenaam was om mee van gedachten te wisselen. Pécs is net groter dan Zwolle waar ik woon maar het gaf mij een hele relaxte indruk en ik vond het schoon. O ja..ook het mooie weer

Mirjam Bloedjes, mee op persoonlijke titel: De juiste mix van samenwerkingspartners. Welke mist is de bieb, maar aan scholen, basis-, en vervolg, hogescholen, hebben wij nog niet gedacht. Het meest onder de indruk was ik van ons bezoek aan de buitenschoolse opvang.

2. In welk opzicht heb je door het bezoek aan Pécs een beter inzicht gekregen in het concept van een learning city?

Daniel Kolpa: Life long learning'. Een zin die ik dagelijks veel langs heb horen komen. Iedereen die we gesproken hebben relateerde terug naar dit begrip. Het heeft mij inzicht gegeven dat het een learning city zijn hier echt om draait. Ook op strategisch niveau heb ik meer inzicht gekregen. Vooral het belang van de burgers als (mede) verantwoordelijke is hierin een belangrijk inzicht.

Willem-Hans Elbracht: Het begrip learning city kende ik nog maar kort, maar was inhoudelijk nog behoorlijk onbekend. Dit is door mijn reis wel duidelijk geworden. Ik heb een duidelijk beeld wat het inhoudt en welk doel het dient. Voor mij nu nog wat meer verduidelijking zoeken in de criteria hoe een learning city te worden...

Mirjam Bloedjes: Concept learning city was mij wel duidelijk. Dat de opbrengst van een learning city zijn ook op andere vlakken kan liggen, en zo een mooi verkoop plaatje kan zijn voor andere gemeentelijke of provinciale overheden, heb ik gezien. Zoals

- aantrekkelijk voor internationale studenten
- uitwisseling met andere landen/steden, samen optrekken
- aantrekkelijk om je als bedrijf te vestigen
- nieuwe ontwikkelingen en ideeën kunnen ontwikkelen
- ten behoeve van de hele gemeenschap
- zichtbare stad voor de bewoners

Doen:

- Goede basis verankeren, politiek kan wijzigen. Help politiek om dat te snappen.
- Help ambtenaren het leer beleid te formuleren. Maak daarvoor eerst een strategie.
- Zorg dat je host wordt van de internationale bijeenkomst (was is Seoel).

Geert Hoogeboom, bestuurslid stichting ABC: Bij de aanpak en uitvoering zijn zowel het gemeentebestuur als de universiteit betrokken. Learning city gaat in Pécs over 'leren voor leven'. Ervoor zorgen dat alle mensen deel kunnen nemen aan de samenleving en daarvoor kansen krijgen. Er wordt van onderop gewerkt door aan mensen te vragen wat ze willen leren. Ik heb gemist wat het aandeel van het onderwijsveld is. Ook de aanpak van laaggeletterdheid is niet aan de orde geweest. Het lijkt grotendeels een aanpak op het gebied van non formeel leren.

3. Wat vind je van de beleidsmatige/strategische aanpak van Pécs (werken van onderop)?

Daniël Kolpa: Mijn eerste indruk over deze aanpak was cynisch. Het is natuurlijk gemakkelijk te denken als gemeente om de uitvoering elders plaats te laten vinden. Echter gedurende het bezoek bleek de rol van de burgers erg belangrijk te zijn. Alles wat we hebben gezien was ontstaan vanuit een initiatief van de burgers. Als je hier een top-down aanpak op zou zetten, had dit nooit gewerkt.

Willem-Hans Elbrecht: Het is goed om initiatieven uit de gemeenschap te laten komen; daar zijn de mensen te vinden die het beste weten wat er in een gemeenschap speelt en welke behoeften er zijn. Organisaties zoals scholen, bibliotheken musea en vrijwilligersorganisaties zijn degenen die daadwerkelijk inhoud moet gaan geven. De lokale overheid heeft een stimulerende en facilitaire taak; zij dienen het idee te omarmen en eventueel te faciliteren. De politiek moet achter de ideeën en activiteiten staan om e.e.a. te kunnen borgen. Ook bij een wisseling van de wacht na gemeenteraadsverkiezingen.

Mirjam Bloedjes: Inderaad bijzonder om te zien dat organisaties geen idee hadden dat ze onderdeel waren van een learning city. Je hoort er gewoon bij met wat je doet. Wie wordt in Zwolle de aanjager? Dit zou ook zomaar het museum kunnen zijn. In Flevoland de Flevomeer Bieb.

Geert Hoogeboom: Ik vind de integrale aanpak zeer aansprekend. Samenwerking tussen gemeente, universiteit en lokale instellingen, waarbij gewerkt wordt vanuit het principe dat men luistert naar wat bewoners willen, kan leiden tot een situatie waarin mensen optimaal kunnen functioneren en deelnemen aan de samenleving.

4. De eerste dag van ons bezoek stond in het teken van gesprekken met verschillende lokale organisaties. Wat waren je belangrijkste indrukken hierbij?

Daniël Kolpa Alle bezoeken hadden een waardevolle input. Als ik echter kijk vanuit de kartrekkende rol om Zwolle een learning city te maken is er een punt wat mij het meeste is blijven hangen. Dat is namelijk de belangrijke rol van de universiteit en 'the house of community'. Tijdens de gesprekken met alle betrokkenen bekwam mij de gedachte dat deze organisaties in Nederland zeker bestaan, maar deze rol helemaal niet dragen. De bibliotheken in Nederland hebben deze rol echter wel. Aan deze stakeholder had ik nog niet eerder gedacht en dat neem ik dan ook zeker mee!

Willem-Hans Elbrecht: In eerste instantie allemaal losse organisaties die allen bijdragen op een eigen manier aan het Learning for life. Maar naarmate we meer bezoeken deden bleek steeds meer dat er verbondenheid is tussen al deze verschillende en op het eerste oog 'losse' organisaties. Die verbondenheid maakt dat er een learning city ontstaat en dat is ook waar wij ons in Zwolle op willen focussen. Er bestaan al heel veel initiatieven en organisaties die bezig zijn/bijdragen aan een Leven Lang Leren maar de verbondenheid kan en moet beter en duidelijker naar mijn inzicht

Mirjam Bloedjes: People first: warme ontvangst. Veel vrijwilligerswerk, maar met bezieling en door iedereen (werkend of niet). Retextil: mooie benaming voor nieuwe arbeidsmogelijkheden in plaats

van vanuit beperking. In Zwolle is een mooie link te leggen met Rob Bults, theatermaker en eventueel sociale creatieve werkvoorziening. Gabor, fijn dat hij de tijd nam, en dat hij zo trots zijn expositie in de toren liet zien. Ergens heb ik deze notitie gemaakt: Skills for Labour & Life. Hoe gaat iedere stad om wereldse problemen. Hoe kunnen we hierbij leren van elkaar? Hoe kunnen we samen optrekken om aanvragen te doen? Uitwisseling van studies van universiteiten (op t terras in Boedapest spraken wij Duitse Erasmus studenten). Tip: trek op met gelijkwaardige steden of regio's.

Geert Hoogeboom: People First Association: Deze organisatie zet zich in voor het bevorderen van inclusiviteit. Het gaat daarbij om informatie over en weer van en naar de samenleving. Het gaat niet om integratie van mensen met een beperking in de samenleving, maar het uitgangspunt is dat ieder in zijn eigen kracht aan de samenleving kan deelnemen. De mensen weten niet hoe ze met mensen met een beperking moeten omgaan. Daarvoor geven ze informatie. Er zijn diverse organisaties van mensen met een beperking: lezen voor slechtzienden, ouders van gehandicapten, creatieve organisaties, filmclub etc. In deze organisaties praten mensen met elkaar om van elkaar te leren. Ze doen ook het nodige aan toegankelijkheid. Ze leiden mensen rond om hen oog te laten krijgen voor toegankelijkheid. Er zijn stickers met het toegankelijkheidssymbool en alle toegankelijke gebouwen zijn in een database verzameld. Ze hebben in de stad voor gehandicapte toeristen ook voorzieningen getroffen, zoals maquettes op de pleinen. Ze organiseren een Festival 'toerisme zonder barrières': zeilen, paardrijden etc. ook voor mensen met een beperking. Daar nemen 500 tot 800 mensen aan deel. Belangrijk is dat men altijd vraagt aan de mensen wat ze willen en zo ja wat. De gemeente staat achter dit project, maar geeft geen geld. Dat krijgen ze van het House of Communities. Pécs Community Foundation: Het House of Communities wordt bestuurd door een associatie van educatieve instellingen. Ze leiden vrijwilligers op en zorgen ervoor dat er bezoekers komen. Ze zijn het postadres voor instellingen die zelf geen accommodatie hebben. De stichting is in 2016 gestart. Ze promoten de waarden van gelijkheid en gelijkwaardigheid. Ze organiseren jaarlijks enkele events voor fondsenwerving. Zo organiseren ze bv een zwemwedstrijd. Ook verzorgen ze live broadcast. Er is jaarlijks geld voor drie organisaties. Een van de projecten die ze ondersteunen is de zo geheten Pécs bike mafia. Die brengen 200 porties voedsel rond bij 30 adressen van arme mensen. Ze hebben een neighbourhood academy met het doel ontmoeten, samenwerking en vorming. Er is een syllabus voor vrijwilligerswerk met een cursus van 6 weken. Ze hebben ook een bestuursacademie. Ze krijgen geen geld van de overheid. Dit model komt uit de USA. Het is een soort Rotary.

Retextil: Bestaat 15 jaar. Het is een combinatie van sociale werkplaats en re-integratietraject. Er werken 40 mensen. Een deel van hen re-integreert na verloop van tijd weer in het werk. Een ander deel kan niet deelnemen aan het reguliere werk en is hier permanent. Ze leiden mensen op om te werken met textiel. Ze hebben daarvoor een designer in dienst. Ze maken alle producten van recycle materiaal dat ze weghalen bij Festivals e.d. Er is ook een webshop. Ze hadden een winkel, maar door ruimtegebrek is die opgeheven. Ze verkopen weinig.

Ontvangst bij gemeentebestuur: Pécs is al sinds 2001 als samenwerkingsverband van verschillende organisaties een learning city. Aan de Universiteit is gevraagd om de stad te dienen. Ze hebben daarna ook een cultural city met diverse organisaties opgezet. En men doet mee aan het UNESCO Global Learning Cities Network. De gemeente ondersteunt dat. Daarom organiseren ze ieder jaar een festival. Met nadruk op intergenerationeel, intercultureel en smart. Ze vragen de burgers wat ze willen; ze werken dus van onderop. Het is community based. Er moet ondersteuning zijn van landelijke of lokale overheid. Het is een platform voor uitwisseling. Het gaat om het politieke systeem, niet zozeer om geld. Er moet bij de politiek continuïteit inzitten. Het gaat om leven lang leren. Dat is van belang voor alle organisaties of bedrijven. Op allerlei gebied is strategie nodig. Je moet vertrouwen hebben in de civil society. Er doen steeds meer bedrijven mee. Het is van belang om te laten zien dat het niet alleen om werk gaat, maar om het gezin, het leven. Bedrijven moeten

ook van burgers leren. Je moet dit zichtbaar maken in de stad. Het gaat om inclusiviteit, duurzaamheid. Gemeenten kunnen ook van anderen leren hoe ze dat doen. Bijvoorbeeld hoe ga je om met ouderen. Ook universiteiten van andere landen kunnen kennis overdragen. Het is van belang om partners te zoeken die ongeveer even groot zijn. Elemenytar Tanoda. Dit is een naschoolse opvang. Ze vangen hier kinderen op uit arme gezinnen die thuis geen gas en water hebben. Dat doen ze op dinsdag en vrijdag. Ze doen veel aan studie en hebben diverse programma's. Ze gaan daarbij in op de wensen van de jongeren. Bijvoorbeeld leren gamen om daarmee te kunnen werken. Ze gaan ook veel de natuur in. En ze brengen de jongeren sociale vaardigheden bij. Er zijn 4 mentoren en veel vrijwilligers. De kinderen komen ook bij elkaar thuis. Er zijn 36 kinderen. Ze proberen ook de ouders te betrekken. Bv via een tweedehands markt van kleren. De leiding gaat iedere dag naar de school van de kinderen om te horen hoe ze het op school doen. Het is één grote familie. Deze kinderen hebben thuis geen boeken. Zij lezen daarom de kinderen voor en laten ze kennis maken met boeken. Op school is daar vaak geen tijd voor en ouders kunnen de kinderen niet helpen. De kinderen eten ook op de opvang. Ze koken samen. De organisatie krijgt geen subsidie. Ze leven van particuliere donaties en fundraising door events. Het gaat vaak om gipsyjongeren. De ouders hebben vaak alleen basisschool gehad. Sommige kinderen gaan nu naar het beroepsonderwijs.

5. De tweede dag namen we deel aan de 6e Pécs Learning City Conferentie. Welke presentaties spraken je het meeste aan en waarom?

Daniël Kolpa: Het is mooi om te zien hoe verschillende landen betrokken zijn bij een geheel. Inhoudelijk waren de presentaties prima verzorgd. Het online moeten bijwonen was hielp hier niet

bij. De keynote van **Zsuzsa Koltai** is mij het meest bijgebleven. Ik had mij niet bedacht dat musea zo'n belangrijke rol kunnen vervullen!

Willem-Hans Elbrecht: Van **Zsuzsa Koltai**; dit omdat ik anders de rol van musea wellicht over het hoofd had gezien. Dit blijkt dus een belangrijk partner in een learning city. Van **Lindsey El Amoud**; essentieel dat er inclusiviteit wordt nagestreefd binnen een community/learning city. Ook jouw verhaal **Jumbo** gaf mij meer inzicht in de wereld van Learning Cities!

Mirjam Bloedjes: **Yukiko** sprak met de meeste passie. Van **Eric** zijn verhaal snapte ik niet zoveel. **Zsuzsa's** verhaal het meest inspirerend. We kunnen met name in Zwolle veel meer met het leren in en van een museum op meerdere leeftijden (nu vooral gericht op schooljeugd en senioren). Ik heb de musea en hogescholen in Flevoland geïnventariseerd. Uit verhaal van **Cork** heb ik meegekregen dat zij volwassen vluchtelingen een beurs, plek in de universiteit aanbieden. Geen idee of dat hier ook gebeurt.

Geert Hoogeboom: **Yukiko Savano:** Hoe is levenslang leren in Japan ontwikkeld. 30% van de mensen is boven 60 jaar. Er zijn dus veel jongeren. Ze vormen lokaal netwerken waarin diverse organisaties samenwerken. Het gaat om individuele groei, zelfrealisatie en community development. Men zal ook de scholen moeten veranderen. Ze werken met het digitaal city model. Koppelen het leren aan cultuur, sport en duurzaamheid. Er is een basisplan. Er zijn meer dan 25.000 leerders. **Eric Agbess:** Hoe helpt de universiteit op het platteland. Hoe is het project tot stand gekomen. Het was een dode hoek voor de politiek. Er was een win-win situatie door partnership. Social Development Goals als doel gesteld. Het gaat om leren en doen. Hoe bouw je een goede band op met anderen. Werken vanuit huis en VO-scholen. Je moet inspelen op wat de mensen vinden, waar ze mee zitten. Er zijn 15 verschillende programma's van lokale aanpak tot collectieve strategie. **Zsuzsa Koltai:** Musea krijgen een meer sociale taak. Het gaat om een action community project waarbij een aanpak is beschreven en trainingen worden gegeven. Bij covid is dat veel meer digitaal gedaan. Er is een actieve learning tool ontwikkeld. Het was positief voor onderling contact musea en versteviging van de band met cultuureducatie. Het ging om mentale gezondheid. Ze hebben een stappenplan gemaakt hoe dit te verbeteren. Er zijn bijvoorbeeld meer virtuele rondleidingen. Het gaat om actief burgerschap en empowerment. **Klaudius Silhar:** Ze hebben twee nieuwe programma's. Het ene project doen ze samen met andere landen. Ze bezoeken elkaar. Mensen maken de samenleving en moeten daarvoor toegerust zijn. Het gaat om werk, buurt, verenigingen etc. Dat kan via cultuur, educatie, inclusie. **Lindsay El Amoud:** Bij hun project gaat het erom dat ze niemand achterlaten. Project Irish Traveller Women. Vroeger moesten mensen met 12 jaar gaan werken en konden ze nauwelijks lezen. Er is een project learning neighbourhood opgezet en sanctuary scholars voor migranten. Ook doen ze aan Oekraïne opvang.

6. Wat vond je van de workshop/gesprek met de Indonesische deelnemers en de online deelnemers?

Daniël Kolpa: Ik ben altijd nieuwsgierig/geïnteresseerd in andere culturen en landen. Ik vond het dan ook leerzaam om te horen welke initiatieven er zijn in een land wat zover van de Nederlandse cultuur vandaan ligt.

Willem-Hans Elbrecht: Bijzonder te zien dat er ondanks grote verschillen en diversiteit in maatschappijen er veel gebeurt op gebied van community based learning en dat we van elkaar kunnen leren.

Mirjam Bloedjes: Leuk dat de studenten mee deden. Na het ontdooien hadden we leuke gesprekken en ze deden goed mee. Online deelname viel wat weg. Ik zou dat zelf ook niet goed hebben kunnen volgen. Dit pleit echt voor Life aanwezig zijn!

Geert Hoogeboom: Er zijn allerlei vormen van community learning. Hoe krijg je dat voor elkaar? Kan via theater, biënné, welzijn en via non-formele cursussen en taalcursussen. De biënné moet niet verder dan 20 kilometer weg zijn. Geldt ook voor andere organisaties. Hoe kunnen mensen goede ideeën uitwisselen? Er zijn platforms bijvoorbeeld Epale. Ook creatieve uitingen gebruiken om tot leren te komen. Smart cities sluit aan op learning cities en gaat meer over ICT, energie, wonen, milieu.

7. De derde dag bezochten we het learning festival, gekoppeld aan verschillende andere festiviteiten. Wat vind je van deze aanpak? Welke indrukken heeft het festival achtergelaten?

Daniël Kolpa: Het festival was duidelijk gericht op het lerend vermogen en verwondering van kinderen. Deze insteek mistte ik nog tijdens andere bezoeken waar het veel ging over het lerende vermogen van adolescenten. Mooi om te zien vond ik hoe verschillende bedrijven allemaal gekoppeld waren aan het festival. In Zwolle is veel nog losstaand, iets waar we van kunnen leren dus!

Willem-Hans Elbrecht: Deed mij denken aan festival Woest in Zwolle; redelijk vergelijkbaar. Ik zag veel dingen terug die bij ons op school ook actueel zijn zoals werken met techniek en digitalisering. Ik was blij dat ik daar leerlingen zag van scholen die actief meededen. Voor mij waren echter niet alle verbindingen tussen organisaties die bijdragen aan de learning city zichtbaar op het festival. Daarnaast lijkt het mij de bedoeling om publiek aan te trekken en mensen te bewegen te participeren in het leren voor het leven. Het eerste gebeurde duidelijk; het tweede minder of was niet genoeg zichtbaar....

Mirjam Bloedjes: Het festival zelf was vooral door de combi met muziek in alle afkomsten leuk. Uniek voor de start voor alle internationale studenten.

Geert Hoogeboom: Op vrijdag en zaterdag was er door de hele stad heen het Festival van het Leren. In tenten, kraampjes en bij diverse organisaties in huis. Dé staatssecretaris opende het festival. Er waren veel scholen die aan de slag gingen met techniek: robots maken, knutselen etc. Of uitleg kregen hoe een brandweerwagen werkt. Bij de organisaties werden workshops gehouden. Op het plein traden kinderen op van de muziekschool. Het festival wordt gecombineerd met een festival dat de stad organiseert: een braderie met streekproducten en muziekovertredens. Op deze manier wordt leven lang leren bij het grote publiek onder de aandacht gebracht.

8. Hoe vond je de sessie met de vertegenwoordigers van de Hongaarse Vereniging van Volkshogescholen?

Daniël Kolpa: Ontroerend is het woord wat bijgebleven is. Ze adoreerde de founder duidelijk! Inhoudelijk heb ik er niks uitgehaald.

Willem-Hans Elbrecht: Op zich interessant om te horen maar ik ben wel van mening dat universiteiten of hogescholen niet leidend moeten zijn maar faciliterend. In Pécs heeft de universiteit volgens mij (als aansturing) een grote rol binnen learning city. Ik denk dat dat in Zwolle anders zal moeten zijn en dat er gewaakt moet worden dat het niet te veel Top-Down gestuurd wordt.

Mirjam Bloedjes: Lieve dames van de Volkshogeschool. Wat super jammer dat we dat niet meer kennen in Nederland.

Geert Hoogeboom: Ze vertelden een verhaal over Janos Toth, de grondlegger van de volkshogeschool in Hongarije. Hij kwam ook graag in Nederland vanwege de mentaliteit van de mensen: respect voor anderen, democratisch handelen. Hij maakte de beweging internationaal en deed dat via de EAEA. Hij kon ook buiten Europa verbindingen leggen.

9. Welke nieuwe vragen zijn er bij je opgekomen naar aanleiding van het bezoek aan Pécs?

Daniël Kolpa: Op welke wijze kunnen we alle prachtige initiatieven in Zwolle aan elkaar verbinden?

Willem-Hans Elbrecht: Aan welke voorwaarden moeten wij voldoen om een officiële Learning City te worden en welke stappen moeten we daarvoor ondernemen.

Mirjam Bloedjes: Wat past bij ons? Wie is de trekker in Flevoland, hier is echt commitment en opdracht voor nodig.

Geert Hoogeboom: Het viel mij op dat veel van de initiatieven niet door de gemeente of het rijk betaald worden, maar gefinancierd worden uit particuliere fondsen. Ik vraag mij af of de gemeente beleid heeft ontwikkeld, doelen heeft gesteld en regie voert. Nu lijken veel initiatieven afhankelijk te zijn van de ondersteuning en fundraising van het House of Communities. De opzet van het festival zorgt ervoor dat leren voor leven bij veel bewoners onder de aandacht komt. Dat spreekt mij zeer aan, maar het is mij niet duidelijk of dat ook tot resultaat heeft dat mensen daardoor de weg weten te vinden naar instellingen.

10 . Wat denk je met de opgedane ervaringen en inzichten in je eigen werk te kunnen gaan doen? Wat ga je terugkoppelen naar je eigen organisatie?

Daniël Kolpa: De vervolgspraken zijn al gemaakt! We gaan verder om gesprekken te voeren met verschillende stakeholders om te kijken welke kansen zij zien om betrokken te raken aan dit project. Daarnaast zijn er al afspraken gepland om de strategische koers met de gemeente verder te bewandelen

Willem-Hans Elbrecht: We hebben reeds terugkoppeling gedaan naar ons team en we starten binnenkort met strategisch overleg hoe we met het worden van een Learning City aan de slag gaan. Voor onze school is het belangrijk dat wij samenwerkingen buiten de school (die we ook al hebben) gaan borgen in ons schoolplan en beleid.

Mirjam Bloedjes: Ik moet nog even mijn meegebrachte vragen erbij zoeken en zien of ik ze kan beantwoorden. Ik zou het leuk vinden om een van mijn reisgenoten uit te nodigen bij de terugkoppeling aan de groep Learning City Flevoland.

Geert Hoogeboom: In de aanpak van laaggeletterdheid die wij voorstaan gaat het ook niet alleen of zozeer om leren lezen, schrijven, rekenen en omgaan met de computer sec. Wij beschouwen dat als een randvoorwaarde om je goed staande te kunnen houden en te ontwikkelen in je persoonlijke leven, je werk en je omgeving (buurt of vereniging). Ik ben benieuwd of de learning cities in Nederland ook op deze manier werken. Onze ideeën over lokale netwerken voor laaggeletterden (taalambassades) zouden goed in een bredere netwerkgedachte kunnen worden ingepast.